

Diàleg

No és cosa d'aixetes

Francesc-Marc Àlvaro, Agustí Colomines, Oriol Izquierdo, Albert Sáez, Ferran Sáez i Marçal Sintès

Agradi més o agradi menys, molts indicadors fan preveure que aquesta potser serà l'última legislatura de CiU: sembla que l'actual govern hagi de ser, i amb massa probabilitat, l'últim del nacionalisme fins ara majoritari, i qui sap si per un cert temps.

Aleshores, ens preguntem: en aquest moment del trajecte, d'aquest sembla que ineludible trajecte final, ¿el company de viatge de CiU ha de ser forçosament i única el PP? Aquesta rendició i vassallatge a la tutela del PP, ¿no té alguna cosa de dimissió, ja per endavant, d'acceptació de la futura derrota, d'una derrota prou vegades anunciada però, per què no creure-ho, no per força irremissible? Quin paper més galdós, i triat en bona part a voluntat, el del catalanisme polític majoritari, que s'entrega, com si li sabés greu, a un partit el programa de fons del qual es resumeix en tres punts: una idea d'Espanya que es fonamenta en l'exclusió (només sereu si sou com jo sóc), l'ús malèvol del concepte de diàleg (només serà escoltat el qui capituli d'entrada) i la capacitat de manipular els fets (fins a elevar la mentida històrica a la categoria d'argument polític). ¿Caldrà fer memorial de totes les humiliacions a què la nostra societat ha hagut d'assistir en un any escàs de majoria absoluta? Però no tot s'acaba aquí. Per raons que se'ns escapen, potser simplement perquè la gestió del dia a dia esclavitzava ments i costums fins a la rutina, CiU ha deixat de fet tota la iniciativa política, en el que aquesta iniciativa té de capacitat de generar noves il·lusions, en mans del PSC (que, per la seva banda, la malversa com si ja tingués la feina feta). Suposant que aquesta renúncia fos mai legítima per a un polític, i més per a un polític que governa, ¿pot permetre-se la CiU, ara que ja hauria de veure a venir que per seduir propis i estranys no n'hi haurà prou ni de lluny, en la pròxima campanya electoral, de fer balanços d'acció de govern i d'obra feta?

Algú pot entendre que entonem, com han fet d'altres, el cant del lament per la pèrdua de la puresa nacionalista de CiU. Algú pot entendre, també, que ens preocupa el fet mateix que es desallotgi CiU del govern. Ni una cosa ni l'altra. Mirarem d'explicar-nos fent tres consideracions. Primera: ja fa molts anys que CiU no té la patent de cors del nacionalisme; de fet, de vegades es diria –amb contundència excessiva i, per tant, cometent alguna segura injustícia– que, a l'hora de remenar cireres, CiU emmascara amb retòrica nacionalista el regionalisme espanyolista menys ambiciós (i prou ho il·lustren els exemples i les imatges que es poden construir amb l'ús de bromur i de Viagra, o amb el ball de la *capoeira*). Segona: el pacte polític amb el PP és tan legítim com qualsevol altre; el problema no és en el pacte, sinó que el pacte es practiqui amb mentalitat d'aixeta; les desafortunades paraules del president Pujol sobre la necessitat d'acotar el cap per buscar la benvolença del qui presumptament l'obrirà revelen el grau d'exhauriment de les maneres polítiques que CiU ha explotat durant vint anys: ja no serveixen, si és que mai han servit de gaire. Tercera: la qüestió de fons és haver renunciat a parlar seriosament en termes de drets. Diguem-ho amb un exemple: no es traurà gaire res d'enderiar-se a fer lleis de normalització lingüística si abans no es posa en pla d'igualtat el dret i el deure de conèixer castellà i català, reformant l'article 3 de la Constitució espanyola.

La magnitud de la confusió que està propiciant el declivi del govern del nacionalisme fins ara majoritari és tal, doncs, que es pot tenir la temptació de perdre les formes i dir: vostès, que en el fons saben que no són nacionalistes, per bé que fer-se'n dir els hagi ajudat a guanyar algunes eleccions, deixin d'enganyar-se i d'enganyar-nos. Vostès, ara que corren el risc d'enfonsar-se, facin-ho amb dignitat i no ens enfonsin a tots. Sisplau, no enfonsin les idees de què s'han apropiat durant vint anys sense exercir-les tant com haurien pogut.

Per això és profundament irritant veure com, en aquesta situació, obsedit per la maleïda imatge de l'aixeta, el nostre govern es refugia, com ho fa, en el llenguatge tècnic, en l'economicisme suposadament aïdeològic, en el pragmatisme concessiu, en el màrqueting ingenu dels que habiten en despaxos i no trepitgen el

carrer. I no ho diem per dir-ho: tenim massa presents les paraules pronunciades pel conseller Homs en una entrevista recent en aquest diari: "No ens podem perdre en testimonialismes", deia. "El nacionalisme català avui ha de ser més exigent i més pragmàtic que mai". Ves que aquesta tensió, impossible, entre una suposada exigència i el pragmatisme no dugui la seva capacitat negociadora, ara que toreja a la plaça del nou model de finançament, a obtenir fruits descolorits, exigus, adulterats. A parar la mà per aconseguir el que ja li havien concedit com a almoïna. I ni que el resultat de la negociació del nou finançament acabi essent tan brillant com alguns auguren, o més i tot: al capdavant, creiem que s'haurà fet un mal servei al país si algú pot percebre, ni que aquest algú sigui només un entre els que pidolen i un entre els que es fan els obsequiosos, que l'acord és fruit de la renúncia, del pactisme més mal entès, de la reducció del projecte polític a un simple conformisme.

Cal dir, una vegada més, que contra la renúncia a l'acció política que comporta en el fons aquest pragmatisme, s'hi ha d'oposar, i només s'hi pot oposar, la voluntat de posar en joc la imaginació al servei d'un projecte de futur. Si encara es creu en el país. Que bé cal creure-hi, si el que es vol és governar, i no només quadrar la caixa, per important i imprescindible que això sigui. Si el que es vol, al cap i a la fi, és fer política de debò. Aquest, que no s'enganyí, és el repte profund que encara ha d'entomar Artur Mas.

Els diners per construir aquest país, per fer viable el projecte, estiguem-ne segurs, no ens els regalarà ningú, tant se val si ens corresponen en justícia, tant se val si es demanen on s'han de demanar, amb actitud de fermesa o, com està essent habitual, de servilitat. Però si hi ha un projecte sempre ens quedarà, almenys, força de convicció per reclamar-los, per buscar-los, per trobar-ne ni que sigui sota les pedres, i de passada fer bona la dita. I doncs, què proposem, ara que, encertadament, el president Pujol ha anunciat la seva retirada? Esperem que CiU deixi de jugar al gat i a la rata amb el PP. Que deixi de dir, com si se n'hagués de convèncer, com si es volgués que els electors se'n convenessin contra tota evidència, que tot marxa tan bé i que hi ha unes expectatives magnífiques. Que sigui capaç, per contra –com suggeria darrerament Salvador Cardús–, d'esforçar-se veritablement per fer possible retrobar, o fins i tot trobar per primera vegada, i sense actitud displicent, el consens de la majoria del Parlament de Catalunya en les qüestions d'Estat, com ho és el finançament. Bé hem de poder decidir quins dels afers que hi ha sobre la taula mereixen ser qualificats de qüestions d'Estat, ni que d'Estat no en tinguem poc ni gens, per ara. I tractar-los com a tals, fins i tot si cal, com cal, anar a negociar-los a Madrid, sense permetre que se'ns rifin. Tard o d'hora, Maragall i la seva gent aconseguiran sortir de la letargia en què s'han instal·lat, tan a l'ombra que es gronxen dia sí dia també entre avisos de mocions de censura a mig termini. I Carod acabarà imposant, segur, un cert ordre a les seves files, i potser fins i tot arribarà a convèncer els seus que té, que tenen, capacitat certa de governar. Se'n sortiran, i hem de confiar que sigui aviat. De tots plegats, el qui sàpiga moure fitxa en clau de futur potser serà qui portarà l'aigua al seu molí. Volem esperar que qui la porti tindrà el bon gust de donar el país per suposat. Aquesta és, segurament, la millor manera de construir-lo.

